

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Географічний факультет

витяг з протоколу

«30» серпня 2021 р.

м. Луцьк

№ 1

засідання кафедри фізичної географії

Голова – Фесюк В. О.

Секретар – Забокрицька М. Р.

ПРИСУТНІ: інж. I категорії Антипук О. В., доц Білецький Ю. В., доц. Вовк О. П., доц. Забокрицька М. Р., доц. Карпук З. К., інж. II категорії Качаровський Р. Є., ст. лаб. Ковальчук С. І., доц. Мельничук М. М., ст. лаб. Міщанчук Л. О., доц. Міщенко О. В., доц. Нетробчук І. М., доц. Павловська Т. С., проф. Петлін В. М., доц. Полянський С. В., ст. викл. Стельмах В. Ю., доц. Тарасюк Н. А., проф. Фесюк В. О., доц. Чижевська Л. Т.

Слухали:

Фесюка В. О., зав. каф. фізичної географії, професора з інформацією про необхідність затвердження оновлених робочих програм та силабусів обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін (на 2021–2022 навчальний рік) зі спеціальностей 106 Географія, 103 Науки про Землю, 014 Середня освіта.

Виступили:

Нетробчук І. М., доцент проінформувала членів кафедри, що за результатами аналізу робочих програм навчальних дисциплін «Основи метеорології та фізика атмосфери», «Кліматологія», «Основи динаміки атмосфери та гідросфери» кафедри гідрометеорології та водних ресурсів ЧНУ імені Юрія Федьковича до програми та силабусу обов'язкової дисципліни «Метеорологія і кліматологія» включено такі теми лекцій як: «Великомасштабні термодинамічні взаємодії в системі океан-атмосфера» (Модуль 1), «Зміна клімату в Україні та світі: причини, наслідки та рішення для протидії» (Модуль 2).

За результатами оновлення курсу лекцій та методичних рекомендацій до практичних робіт з курсу «Гідробіологія» (Нетробчук І. М. Луцьк: Вежа-друк, 2021. 90 с; 60 с.) у програмі та силабусі обов'язкової дисципліни «Гідробіологія» до Модуля 2 «Вплив абіотичних та антропогенних чинників на життєдіяльність гідробіонтів» було включено тему лекції «Роль антропогенних чинників щодо поширення чужорідних видів акваторіями водойм», а також тему практичного заняття «Визначення якості води за макрофітами».

Забокрицька М. Р., доцент проінформувала членів кафедри, що після участі в XIV International Scientific Conference “Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment” (2020) опубліковано тези (R. L. Kravchynskiy, V. K. Khilchevskiy, M. V. Korchemlyuk, M. R. Zabokrytska. Integrated monitoring of the springs of the north-eastern part of the Carpathians. Conference Proceedings, XIV International Scientific Conference “Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment”, Nov 2020, Volume 2020, p. 1–5. DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.202056006>), як наслідок до програми та силабусу обов'язкової дисципліни

«Гідроекологічний моніторинг» додано тему семінарського заняття «Комплексний моніторинг природних водних джерел українських Карпат (змістовий модуль 2).

За результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової статті у наукометричному журналі Scopus (Khilchevskiy V., Grebin V., M. Zabokrytska, Zhovnir V., Bolbot H., Plichko L. Hydrographic characteristic of ponds distribution in Ukraine – Basin and regional features. Journal of Water and Land Development. 2020. No. 46 (VII-X). p. 140–145. DOI: 10.24425/jwld.2020.134206) до програми та силабусу обов'язкової дисципліни «Гідрологія» додано нову тему «Гідрографічна характеристика розподілу ставків в Україні – басейнові та регіональні особливості» (змістовий модуль 3).

Після участі в V Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів» (2021 р., м. Луцьк) опубліковано тези (Хільчевський В. К., Забокрицька М. Р. Водні ресурси України: оцінка за базою даних інформаційної системи ООН FAO Aquastat. Матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів», 8–9 квітня 2021 р., м. Луцьк: ПП Іванюк І. П., 2021. С. 15–17) до програми та силабусу вибіркової дисципліни «Охорона водних ресурсів» додано тему «Оцінка проблем водних ресурсів України за базою даних інформаційної системи ООН FAO Aquastat» (змістовий модуль 1).

За результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової статті (Забокрицька М. Р. Нариси історії гідрохімії в Україні» (2020 р.) – перша монографія про історію гідрохімічних досліджень в Україні. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. К., 2020. № 3(58). С. 112–121. DOI: 10.17721/2306-5680.2020.3.11) до програми та силабусу обов'язкової дисципліни «Гідрохімія», додано тему лекційного заняття «Історія розвитку гідрохімії в Україні» (змістовий модуль 1).

За результатами видання навчального посібника (Хільчевський В. К., Забокрицька М. Р. Хімічний аналіз та оцінка якості природних вод: навчальний посібник. Луцьк. Вежа-Друк, 2021. 75 с.) до програми та силабусу вибіркової дисципліни «Оцінка якості води», додано тему лекційного заняття «Відбір проб води для подальшого проведення хімічного аналізу» (змістовий модуль 3).

За результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової статті у наукометричному журналі Web of Science (Khilchevskiy V. K., Sherstyuk N. P., Zabokrytska M. R. Researches of the chemical composition of surface water in Ukraine, 1920–2020 (review). Journal of Geology, Geography and Geoecology 2020. 29 (2). P. 304–326. DOI: 10.15421/112028 до програми та силабусу вибіркової дисципліни «Гідрохімія України», додано тему семінарського заняття «Історія гідрохімічних досліджень в Україні (з 1920 по 2021 рр.)» змістовий модуль 1.

Павловська Т. С., доцент проінформувала членів кафедри, що у список рекомендованих джерел для вивчення дисципліни „Геоморфологія і палеогеографія” додано нові публікації Т. С. Павловської (у співавторстві) про трансформаційні процеси в річково-басейновій системі Бистриця (актуально для вивчення студентами теми „Флювіальні процеси і створені ними форми рельєфу”) та про використання мультиспектральних супутникових знімків для моніторингу ерозії на Волинській височині (актуально для вивчення студентами теми „Сучасні методи досліджень в геоморфології і палеогеографії”).

Чижевська Л. Т., доцент проінформувала членів кафедри, що відповідно до змісту стандарту зі спеціальності 103 Науки про Землю за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти від 24.05.2019 р. та з метою забезпечення набуття здобувачами загальної компетентності ЗК 11 («Прагнення до збереження навколишнього природного середовища») до програми та силабусу вибіркової дисципліни “Географія природно-ресурсного потенціалу України” додано тему “Сучасний стан і перспективні напрямки функціонування паливно-енергетичного комплексу в Україні”.

Відповідно до змісту стандарту зі спеціальності 103 Гідрологія за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти від 24.05.2019 р. та з метою реалізації програмного

результату навчання ПРН 06 («Визначати основні характеристики, процеси, історію та склад Землі як планетарної системи та її геосфер») до програми та силабусу обов'язкової дисципліни «Основи раціонального природокористування та охорони природи» долучено тему «Етапи становлення процесу природокористування в історії людства».

За результатами проходження стажування у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (географічний факультет, кафедра гідрології та гідроекології) з 01.12.2020 р. до 28.02.2021 р. до програми та силабусу обов'язкової дисципліни «Основи раціонального природокористування та охорони природи» введено тему «Інноваційні напрямки вирішення проблем водогосподарського комплексу в Україні».

За результатами проходження стажування у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (географічний факультет, кафедра гідрології та гідроекології) з 01.12.2020 р. до 28.02.2021 р. до програми та силабусу вибіркової дисципліни «Географія природно-ресурсного потенціалу України» введено тему «Динаміка водоресурсного потенціалу України: передумови та наслідки».

Карпюк З. К., доцент проінформувала членів кафедри, що за результатами участі у міжнародній науково-практичній конференції, публікації статті (Карпюк З. К., Нетробчук І. М. Вплив біологічних процесів на гідрохімічні властивості води: цвітіння моря. Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities : матеріал. III Міжнар. наук.-практ. конф. (04 червня 2021 р.). Відень, Австрія-Вінниця, Україна, 2021. С. 418–422 (Index Copernicus)), до програми та силабусу обов'язкової дисципліни «Океанологія» додано теми: «Вплив біологічних процесів на фізико-хімічні властивості океанічних вод. Цвітіння морської води» (змістовий модуль 2).

За результатами розробки і публікації навчально-методичного видання (Карпюк З. К. Океанологія: методичні рекомендації для практичних робіт із курсу. Луцьк : «Друк-Формат», 2020. 128 с. (протокол № 3 від 18.11.2020 р. засідання науково-методичної ради Волинського національного університету імені Лесі Українки)), у програму та силабус обов'язкової дисципліни «Океанологія» включено тему «Екологічний моніторинг морських акваторій» (змістовий модуль 2).

За результатами розробки і публікації навчально-методичного видання (Карпюк З. К. Гідрохімія Світового океану: методичні рекомендації для практичних робіт із курсу. Луцьк : «Друк-Формат», 2020. 91 с. (прот. № 1 від 23.09.2020 р. засідання науково-методичної ради Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки)), у програму та силабус обов'язкової дисципліни «Гідрохімія Світового океану» включено тему «Гідрохімічний моніторинг морського середовища» (змістовий модуль 2).

За результатами участі у міжнародній науково-практичній конференції, публікації статті (Карпюк З. К., Нетробчук І. М. Вплив біологічних процесів на гідрохімічні властивості води: цвітіння моря. Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities : матеріал. III Міжнар. наук.-практ. конф. (04 червня 2021 р.). Відень, Австрія-Вінниця, Україна, 2021. С. 418–422), у програмі та силабусі обов'язкової дисципліни «Гідрохімія Світового океану» розширено кількість годин до 13 для вивчення теми: «Біогенні і органічні речовини у океанічних водах» (змістовий модуль 1).

За результатами публікації тез у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій (Фесюк Василь, Мороз Ірина, Ільїн Леонід, Ільїна Ольга, Карпюк Зоя, Чижевська Лариса. Екологічна оцінка якості води озера Світязь. Конструктивна географія і картографія : стан, проблеми, перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. онлайн-конф., присвяченої 20-річчю кафедри конструктивної географії і картографії Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів, 1–3 жовтня 2020 р. Львів : Простір-М, 2020. С. 114–116; Карпюк Зоя, Фесюк Василь, Чижевська Лариса. Охорона гідрологічних об'єктів у мережі природно-заповідного фонду Волинської області. Актуальні проблеми охорони природного середовища українсько-польських прикордонних територій : тези доповідей міжнар. наук.-практ. конф. (Львів-

Івано-Франкове, 23–25 жовтня 2019 р.). Львів : ПАІС, 2019. С. 43–44 // <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/16635>; Чижевська Л. Т., Карпюк З. К., Качаровський Р. Є. Природоохоронний потенціал басейну р. Стобихівка. Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 3), March 12, 2021. Vilnius, Republic of Lithuania : European Scientific Platform. С. 166–169), у програму та силабус вибіркової дисципліни «Гідрологічні об'єкти ПЗФ» додано тему: «Збереження і відновлення водних екосистем у мережі ПЗФ Волинської області» (змістовий модуль 1).

За результатами участі у міжнародній науково-практичній конференції, публікації тез (Фесюк В., Карпюк З., Чижевська Л., Качаровський Р. Еколого-економічні наслідки водокористування в межах Хмельницької атомної електростанції. Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали V Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 8–9 квітн. 2021 р.) / за ред. Ю. М. Барського, С. О. Пугача. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. С. 74–76), у програмі та силабусі вибіркової дисципліни «Еколого-економічні основи водокористування» додано тему: «Хімічне і теплове забруднення вод атомними станціями» (змістовий модуль 2).

Вовк О. П., доцент, проінформував членів кафедри про те, що за результатами наукових напрацювань зокрема підготовки публічної лекції на телебаченні в рамках програми “Знай більше” у програмі та силабусі обов'язкової дисципліни “Геологія загальна та історична” в лекцію “Магматизм” було додано огляд найпоширеніших магматичних порід.

За результатами аналізу програми Лодзинського університету до програми та силабусу обов'язкової дисципліни “Геохімія і геофізика” додано тему “Геохімічна характеристика ландшафтів”;

За результатами аналізу підручника В. В. Колодія «Гідрогеологія» та наукових праць Володимира Колодія та Івanni Колодій в програмі та силабусі вибіркової дисципліни “Гідрогеологія” була окремо виділена тема “Основи динаміки підземних вод”.

Фесюк В. О., професор, проінформував членів кафедри про те, що за результатами оновлення курсу лекцій та методичних рекомендацій до практичних робіт з курсу «Географічне моделювання і прогнозування» (Фесюк В. О. Географічне моделювання і прогнозування: робочий зошит. Луцьк : Вежа-друк, 2021. 112 с.; Фесюк В. О. Географічне моделювання і прогнозування: курс лекцій Луцьк : Вежа-друк, 2021. 124 с.) у програмі та силабусі обов'язкової дисципліни «Географічне моделювання і прогнозування» до Модуля 2 «Географічне прогнозування» було включено тему лекції «Методика статистичного прогнозування географічних процесів».

За результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукових статей (Фесюк В. О., Мороз І. А. Сучасний стан забруднення атмосферного повітря м. Луцька. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Геологія. Географія. Екологія». 2021. Випуск. 54. С. 250–255; Фесюк В. О., Карпюк З. К., Мороз З. К. Природно-заповідний фонд м. Луцька: історія формування, функціональне призначення, сучасний стан збереженості. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2020. №1 (405). С. 25–37) у програмі та силабусі обов'язкової дисципліни «Екологічна безпека» у Модулі 1 «Теоретичні та регіональні основи геоecологічної безпеки» розширено обсяг теми «Екологічний стан регіонів України» до 12 год, зокрема, додано лекцію на тему «Екологічна безпека м. Луцька».

Тарасюк Н. А., доцент, проінформував членів кафедри про те, що зважаючи на досвід вивчення геоекологічної ситуації в басейні р. Стир (Ганущак М. М., Тарасюк Н. А. Водний чинник в розвитку і функціонуванні природно-антропогенних комплексів басейну р. Стир. Монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 236 с.), вона вважає за доцільне окремо розглянути формування ресурсу поверхневих вод регіонів планети в умовах прояву потепління. Тому, до програми та силабусу обов'язкової навчальної дисципліни «Фізична географія материків і океанів», включено дві нові лекції: «Поверхневі води Європи в

умовах прояву потепління» (тема 9) та «Повенево-паводкові процеси Азії в умовах змін клімату» (тема 13).

Полянський С. В., доцент, проінформував членів кафедри про те, що за результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукових тез (Полянський С. В., Полянська Т. О. Стан ґрунтового покриву Копайвської осушувальної системи (Волинська область). International scientific and practical conference «Ideas and innovations in natural sciences» : conference proceedings, March 12-13, 2021. Lublin : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2021. Р.160–164. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-047-6-43>) розширено загальний обсяг теми «Гідроморфні ґрунти України» у програмі та силабусі обов'язкової дисципліни «Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів» до 28 год.

Стельмах В. Ю., ст. викл., проінформувала членів кафедри про те, що після участі в Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації» (2021 р., м. Переяслав) опубліковано тези (Стельмах В. Ю. Аналіз наукових підходів до визначення структури річкової системи. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2021. Вип. 74. С. 7–10.) до програми та силабусу навчальної дисципліни «Гідрографія України» додано тему «Річковий басейн та його характеристики» (змістовий модуль 2);

Після участі в IX міжнародній науково-практичній конференції «Science and practice of today» (Анкара, 2020) опубліковано тези (Чабанчук В., Ващук К. Особливості гідрографічної мережі Рівненської області. The IX th International scientific and practical conference «Science and practice of today» November 16–19, 2020 London, Ankara, Turkey. С. 210–215) до програми та силабусу навчальної дисципліни «Гідрографія України» додано тему «Загальна характеристика річкової мережі України» (змістовий модуль 2);

Після участі в IV Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук» (Луцьк, 2020) опубліковано тези (Чабанчук В., Семенюк К. Моніторинг річки Стир в межах Волинської області. Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук : збірник матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф. (15 грудня 2020 р.) / відп. ред. Зінченко М. О., Голуб Г. С. Луцьк, 2020. С. 537–539) до програми та силабусу навчальної дисципліни «Водопостачання та водовідведення: гідроекологічні аспекти» додано тему «Оцінка стану водних об'єктів» (змістовий модуль 3) та до програми та силабусу навчальної дисципліни «Гідрометрія» додано тему «Спостереження за хімічним складом, прозорістю і кольором води, льодотермічним режимом річок» (змістовий модуль 2);

За результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової статті (Стельмах В. Ю., Ващук К. М. Природно-ресурсний потенціал Ковельського району. Науковий журнал «Молодий вчений». № 4 (92) квітень 2021 р. С. 139–145) до програми та силабусу навчальної дисципліни «Водопідготовка та очистка стічних вод» додано тему «Природні води та їх характеристики. Водозабезпеченість та основи забору природних вод» (змістовий модуль 1);

Після участі в Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» (Переяслав, 2020) опубліковано тези (Чабанчук В., Шатило Д. Аналіз природо-ресурсного потенціалу Шацького національного природного парку. Матеріали XXXIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії». Збірник наукових праць. Переяслав, 2020 р. С. 24–27) та до програми навчальної дисципліни «Водокористування та кадастр вод» додано тему «Охорона водних ресурсів» (змістовний модуль 1) до програми та силабусу навчальної дисципліни «Еколого-правові основи водного господарства України» додано тему «Особливості водокористування та користування водними об'єктами для лікувальних, курортних і оздоровчих цілей» (змістовний модуль 1).

Після участі в Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» (Переяслав, 2020)

опубліковано тези (Чабанчук В., Паламар А. Моніторинг сільськогосподарських земель Волинської області. Матеріали XXXIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії». Збірник наукових праць. Переяслав, 2020 р. С. 21–24) та до програми та силабусу навчальної дисципліни «Гідроекологічні проблеми суходолу» додано тему «Використання води в сільському господарстві» (змістовний модуль 1).

Мельничука М. М., доцент, проінформував членів кафедри про зміни, що внесені до програми та силабусу обов'язкової навчальної дисципліни «Загальне землезнавство», зокрема про доповнення лекційного матеріалу темою «Розвиток географічної оболонки» (з переліком питань: 1. Специфіка антропогенного етапу розвитку оболонки. 2. Структура географічної оболонки. 3. Географічні пояси і зони суші. 4. Зональність Світового океану, її специфічні особливості. 5. Азональні процеси і явища).

Ухвалили:

Затвердити оновлені робочі програми та силабуси обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін (на 2021–2022 навчальний рік) зі спеціальностей 106 Географія, 103 Науки про Землю, 014 Середня освіта.

Завідувач кафедри фізичної географії

проф. Фесюк В. О.

Секретар кафедри фізичної географії

доц. Забокрицька М. Р.